

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ДИФТЕРІЮ, ЩО ПРОВЕДЕНІ ВПРОДОВЖ 2015 РОКУ

Філімонова Н. І., Гейдеріх О. Г., Антушева Т. І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Державна установа «Харківський лабораторний центр Держсанепідслужби України»,
м. Харків, Україна

Попередніми дослідженнями встановлено, що за останніх 5 років найбільш ураженими щодо захворюваності віковими групами були діти 3 – 6 років (0,31 на 100 тис.), підлітки 15 – 17 років (0,27 на 100 тис.) та молоді особи 18 – 22 років (0,40 на 100 тис. населення). Носійство як токсигенних, так і нетоксигенних штамів коринебактерій дифтерії найбільш поширене серед дітей 7 – 14 років (відповідно 0,39 та 5,9 на 100 тис. населення). Це дає підстави визначити ці вікові групи як найбільш епідеміологічно значимі для розвитку епідемічного процесу дифтерійної інфекції як в Україні в цілому, так і в Харківській області, зокрема і саме серед них, доцільно проводити скринінгові дослідження з визначення рівня носійства коринебактерій дифтерії серед здорового населення.

Обсяг вибірки, необхідної для достовірного судження про розповсюдженість дифтерійного носійства серед різних вікових груп населення, залежить від очікуваної частоти явища, тобто показників поширеності носійства, які реєструвались у попередні роки та заданого ступеню ймовірності явища, яке вивчається.

Таким чином, проведений статистичний аналіз дозволив визначити, що загалом по Україні для визначення фонових показників циркуляції коринебактерій дифтерії необхідно обстежити на носійство 60977 здорових осіб у віці 3-22 років (інформаційний лист «Методологія дослідження фонових показників поширеності коринебактерій дифтерії серед здорового населення» № 34 – 13, нововведення № 44/38/13).

Нами було обстежено 253 дітей – учнів шкіл та шкіл-інтернатів з цілодобовим перебуванням в освітніх установах. В результаті обстежень було виділено 3 патогенні штами коринебактерій біоваріанту *C.diphtheriae v.mitis* від 2-х виявлених бактеріоносіїв віком 15 років та 12 років, а також були виділені так звані дифтероїди (*C.pseudodiphtheriticum* та *C.xerosis*), які не мають діагностичного значення в дослідженнях на дифтерію, але відіграють деяку роль в катаральних запаленнях верхніх дихальних шляхів та послаблюють імунітет.

Виділені збудники дифтерії *C.diphtheriae v.mitis* були нетоксигенними, тобто не виявили токсигенних ознак в агаровому тесті Елека. При постановці антибіотикограми проявляли чутливість до рифампіцину, цефалексину, еритроміцину, гентаміцину, офлоксацину, цефалотину, але були стійкими до дії ампіциліну та бензилпеніциліну.

Для оцінки вихідного потенціалу швидкості розвитку виділених мікроорганізмів було визначено рівень споживання глюкози ними по відношенню до цього показника у музейного штаму *C.diphtheriae v.mitis* №97 (який був вилучений від хворого на дифтерію в період підйому епідемічного спалаху та володіє високим рівнем даного показника), за яким можна опосередковано судити про ферментативні спроможності виділених мікроорганізмів.

Активність споживання глюкози штамами, що були вилучені від бактеріоносіїв, менша, ніж у контрольного штаму в середньому в 5,7 разів, що дозволяє говорити про низький рівень епідемічної небезпеки вивчаємих збудників дифтерії, оскільки цей показник може бути використаний для оцінки та прогнозування епідситуації на окремих територіях, бо швидкість споживання бактеріями глюкози слугує показником потенційної швидкості розвитку субпопуляцій збудників інфекційних захворювань.

Таким чином, показник висіваємості патогенних коринебактерій по Харківській області серед проведених цілеспрямованих моніторингових досліджень в 2015 році склав 0,28%, що є доволі високим показником, але за оцінкою потенційної спроможності викликати ускладнення епідситуації не є небезпечною на сьогоднішній день (за показниками токсиноутворення, рівня споживання глюкози, антибіотикорезистентності).